

Anexa nr. II la Ordinul Ministrului Educației nr. 3702/21.04.2021

MINISTERUL EDUCAȚIEI

**Programa școlară
pentru aria curriculară**

***TERAPIE EDUCAȚIONALĂ COMPLEXĂ ȘI
INTEGRATĂ***

**Disciplina TERAPIE OCUPAȚIONALĂ
Învățământ special
Clasele pregătitoare –a IV-a
Dizabilități intelectuale ușoare și moderate**

București, 2021

Notă de prezentare

În cadrul învățământului special asigurarea calității procesului educațional se sprijină pe programe analitice elaborate într-o manieră prin care să răspundă cerințelor fiecărui copil, în raport cu posibilitățile reale de învățare, de stilul și de ritmul fiecărui copil.

Pentru elevii din învățământul special învățarea se face prin diferențiere și individualizare, componenta compensator-recuperatorie fiind realizată prin intermediul activităților din cadrul ariilor curriculare „*Terapii specifice și de compensare*” și „*Terapia educațională complexă și integrată*”. Intervențiile corectiv - recuperatorii ale terapiilor specifice și ale terapiilor educaționale se realizează prin programe individuale de învățare - corectare - compensare care au ca finalitate formarea deprinderilor de viață cotidiană, cultivarea capacităților și aptitudinilor pentru muncă, progresul în formarea și dezvoltarea personalității elevilor. Astfel, se respectă principiile fundamentale ale educației speciale: *principiul asigurării unității instrucției, educației, compensării, recuperării și/ sau reeducării, principiul accesibilitatii si tratarii individuale, diferite, principiul unicității și al individualizării.*

Aria curriculară „Terapia educațională complexă și integrată” cuprinde următoarele discipline: *Formarea autonomiei personale, Socializarea, Terapia ocupațională, Stimularea cognitivă și Ludoterapia.*

Activitățile propuse în cadrul acestor discipline sunt realizate de către profesorul - educator (clasele I –a IV-a) cu toți elevii clasei, sprijină și completează programului de predare-învățare-evaluare, desfășurat de către profesorul de educație specială și au un caracter de terapie corectiv-recuperativă.

Formarea autonomiei personale și **Socializarea**, procesul integrării constituie o acțiune complexă care generează o fuziune între elementele sistemului personalității și elementele sistemului social, determinând o dinamică de dezvoltare prin intermediul unor factori purtători de valori morale, spirituale, culturale (familia, școala, institutiile publice din comunitate etc.) aparținând grupului social. *Socializarea* presupune achiziția unor cunoștințe despre sine și despre mediul înconjurător, învățarea unor norme de conduită socială, ceea ce permite integrarea în colectivitate. Abilitățile și competențele necesare adaptării și integrării sociale sunt rezultatul unui proces continuu de învățare și antrenament al deprinderilor copilului în situații diverse de viață. Aceste considerații generale privind procesul adaptării și integrării sociale permit analiza și proiectarea programelor educaționale raportate la specificul și particularitățile individuale ale copilului.

Terapie ocupațională, pornind de la principalele forme de ocupații ale ființei umane: ***munca, jocul și activitățile de viață cotidiană***, are în vedere următoarele obiective: dezvoltarea, menținerea și recuperarea nivelului de funcționare al organismului fiecărei persoane; compensarea deficiențelor funcționale prin preluarea funcțiilor afectate de componentele valide ale organismului persoanei; prevenirea destructurării anumitor funcții ale organismului; inducerea unei stări de sănătate și încredere în forțele proprii ale persoanei.

Stimularea cognitivă se constituie din acțiuni și programe compensatorii care facilitează înțelegerea lucrurilor, fenomenelor, persoanelor și situațiilor de viață în dimensiunea lor instrumental-integratoare. Structurarea proceselor de cunoaștere la copilul cu dizabilități intelectuale se referă la dobândirea instrumentelor de bază ale cunoașterii (citit, scris, socotit) și la formarea unor tehnici elementare de muncă intelectuală. Este necesar ca activitățile desfășurate în cadrul acestei arii să aibă un pronunțat caracter ludic, jocul fiind cea mai eficientă cale de stimulare cognitivă .

Ludoterapia, Jocul didactic, o formă de organizare a cogniției și o cale de organizare a cunoașterii conduce la stimularea și dezvoltarea capacităților cognitive ale copilului, educarea trăsăturilor de personalitate și realizarea obiectivelor de cunoaștere ale procesului de predare-învățare este evidentă; prin jocul didactic, elevul își angajează

întregul potențial psihic, își antranează observația, își cultivă inițiativa, inventivitatea, flexibilitatea gândirii, își dezvoltă spiritul de cooperare, de echipă.

Stabilirea competențelor generale, competențelor specifice, activităților de învățare, conținuturilor învățării și standardelor curriculare de performanță pentru programele terapiilor educaționale ce urmează a fi parcurse de către elevii cu deficiență mintală ușoară și moderată din ciclul primar al școlii speciale, trebuie să țină cont de particularitățile psiho-intelectuale ale acestor beneficiari.

Programele propuse pentru disciplinele cuprinse în aria curriculară „Terapia educațională complexă și integrată” au un caracter orientativ, oferind cadrului didactic libertatea de a alege exerciții de învățare și activități cu caracter terapeutic corespunzătoare nivelului de dezvoltare psihofizică al elevilor cu dizabilități intelectuale și, respectiv, zonei proximei dezvoltări a fiecărui caz în parte.

Competențe generale

- 1. Formarea și exersarea abilităților psihomotrice generale prin intermediul acțiunilor de explorare senzorială a mediului înconjurător**
- 2. Însușirea și utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente**
- 3. Realizarea și aprecierea unor produse simple și utile**
- 4. Formarea și exersarea conduitei independente pentru integrare socială**

CLASA PREGĂTITOARE

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Formarea și exersarea abilităților psihomotrice generale prin intermediul acțiunilor de explorare senzorială a mediului înconjurător

Clasa pregătitoare
<p>1.1 Explorarea polisenzorială a mediului înconjurător</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de descoperire a proprietăților fizice ale obiectelor, perceptibile pe baza simțurilor; -Exerciții de discriminare vizuală (identice/ diferite, perceperea transformărilor; sortări după criterii asociate – culoare; mărime; formă etc.); -Exerciții de discriminare auditivă (“frământări de limbă pentru sunete apropiate ca punct de articulare etc); -Exerciții de discriminare olfactivă și gustativă (exerciții de asociere “miros-obiect” ; “Mirosuri plăcute/ neplăcute”etc.) -Exerciții de discriminare tactilă (discriminare - tipuri de material: moale, tare, neted, aspru etc.).
<p>1.2 Exersarea psihomotricității -</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de reprezentare a schemei corporale prin: <ul style="list-style-type: none"> - schemă corporală: modelaj; - desen (desen lacunar; desen liber); - joc de construcție (reconstituire din figuri geometrice); - puzzle corpul uman.
<p>1.3 Formarea și exersarea gesturilor manuale fundamentale și a coordonării motrice</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de dezvoltare a motricității fine și a preciziei mișcărilor; -Exerciții-joc pentru antrenarea mâinii dominante (exerciții pentru palmă, pumn, degete (ex: trasarea unui semicerc cu mâna dreaptă și continuarea lui cu mâna stângă); -Exerciții elementare de rupere/ lipire/ îndoire/ modelare(de ex. exerciții de rupere și mototolire a hârtiei „Ornamente pentru pomul de iarnă, felicitări cu diverse ocazii: Primul ghiocel, Ziua mamei, Ziua copilului etc).

2. Însușirea și utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente

Clasa pregătitoare
<p>2.1 Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor</p> <p>-Exerciții de recunoaștere a diverselor instrumente (pensulă, foarfecă cu vârful rotunjite, ac mare, lopețică, planșetă, perforator, șablon/țipar, ștampile, truse de desen, carioci, culori, creioane, jocuri de construcție, puzzle, incastre, jucării/instrumente muzicale, păpuși/ marionete, jucării; aparatură muzicală (CD-Rom, DVD-Rom, radiocasetofon, casete, CD-uri etc.) și a utilității acestora.</p>
<p>2.2 Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică</p> <p>-Exerciții practice de recunoaștere și individualizare a materialelor (pahar, lipici, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasă, carton, acuarele, plastilină).</p>
<p>2.3 Formarea comportamentului de manipulare a obiectelor prin joc</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții-joc de apucare, menținere, transmitere, prindere, aruncare, azvârlire, lansare a unor obiecte; -Exerciții de manipulare a unor obiecte de mărimi și greutate diferite (incastre, jocuri de construcție, puzzle etc.)
<p>2.4 Exersarea tehnicilor de lucru utilizate în activitățile de terapie ocupațională</p> <p>1. Activități de abilitare manuală:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții elementare de rupere/ lipire/ îndoire/ colaj/modelare; -Exerciții de rupere și mototolire a hârtiei („Colierul păpușii”, „Ornamente pentru pomul de iarnă”, „Mărgel”etc.) - Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire ; -Exerciții de modelare cu plastilină/ lut („Biluțe”, „Șiragul de mărgel”, „Lanțuri din cerculețe”, „Bastonașe”, „Coșul cu fructe”, „Litere și cifre”);

Clasa pregătitoare

-mişcări de apăsare / aplatizare („Plăcinta”, „Turtița”);

-mişcări de presare a plastilinei în forme de lemn / ipsos.

2. Activități de expresie grafo-plastică:

-Exerciții de divertisment grafic: mângălire, zig-zaguri, rotunduri;

3. Activități de expresie muzicală:

-Învățarea unor cântece cu conținut repetitiv „Melc, melc codobelc”, „Un elefant se legăna ...”

-Exerciții de asociere a cântecului cu o mimică adecvată;

-Jocuri muzicale asociate cu mișcare („Castelul”, “Ursul doarme”; “Bate vântul frunzele”; “Dacă vesel se trăiește” etc.);

- Activități de pregătire a serbărilor școlare sau a unor manifestări cultural-artistice (Colinde, Urături, 1 Decembrie, Ziua Mamei, 1 Iunie etc.);

-Exerciții de interpretare vocală individual și în grup;

-Exerciții de familiarizare cu diferite genuri muzicale și dansuri (dans în pereche; dans modern, popular - horă etc.);

-Audiții muzicale din gama „Cutiuța muzicală” ș.a.

- Exerciții de recunoaștere/ reproducere a unor cântece din folclorul copiilor.

3.Realizarea și aprecierea unor produse simple și utile**Clasa pregătitoare****3.1 Învățarea etapelor/operațiilor de realizare a unor produse simple**

-Exerciții de observare dirijată a unor modele date (mimă/pantomimă; acțional; verbal);

-Activitate de observare dirijată a exercițiului demonstrativ/analizarea imaginilor care reprezintă etapele de realizare a unui produs finit;

-Exerciții de ordonare a operațiilor pentru obținerea unui produs finit;

-Exerciții de verbalizare (unde este posibil) a etapelor, operațiilor de efectuare a unui produs;

-Activități practice de realizare a unor obiecte după model (cu sprijin).

3.2. Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate

-Exerciții de confecționare a unor produse simple (puzzle, lipitură simplă (lipirea a două hârtii așezate una peste alta etc), colaje („Vaza cu flori”, „Copacul”), compoziții din hârtie creponată mototolită („Curcubeul”, „Strugurele”, „Fluturile”); compoziții cu coji de ou.

3.3 Analizarea, descrierea și aprecierea produsului finit

-Exerciții de comunicare a conținutului lucrării (descrierea, cu cuvinte proprii, a produsului finit);

-Exerciții de comparare a produsului personal cu modelul sau cu altele similare.

4.Formarea și exersarea conduitei independente pentru integrare socială**Clasa pregătitoare****4.1 Formarea și exersarea deprinderilor de ordine și igienă**

-Activități practice de igienă personală și de control a ținutei;

-Exerciții de ordonare a obiectelor personale, a rechizitelor, jucăriilor etc.

4.2 Exersarea conduitei independente prin activități cu caracter ergoterapeutic

-Exerciții practice de servire a mesei la școală (desfacerea/strângerea pachetului cu alimente);

-Exerciții de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță (ex: cărat pahar cu apă plin etc.).

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa pregătitoare
1.Elemente de explorare senzoriala a lumii inconjuratoare	-Exerciții de explorare si descoperire a obiectelor din mediul familiar si a proprietatilor lor fizice, perceptibile pe baza simturilor
2.Structuri perceptiv –motrice de baza	-Schema corporală; -Culoare-forma-marime; -Orientare,organizare si structurare spatio-temporală.
3.Gesturile manuale fundamentale si coordonarea motrica	-Exerciții de dezvoltare a motricității fine și a preciziei mișcărilor - gesturi fundamentale (liniare, rectilinii, rotative, polimorfe); - exerciții de lipire/ îndoire/ modelare/ bobinare/ răsucire/ mulare/ înșirare/ șnuruire/ tăiere/ înnodare/ îmbinare/ împletire/ țesut / cusut -Exerciții pentru formarea și exersarea coordonării oculo-motorii și bimanuale
4.Tehnici de lucru, materiale si instrumente de lucru	-Instrumente de lucru (pensulă, foarfecă, ac, matrițe, lopețica, mosorel, planșetă, perforator, capsator, gherghef, riglă, metru de croitorie, șablon/tipar, truse de desen, jocuri de construcție, puzzle, incastre etc.) și utilitatea acestora -Materiale (pahar, lipici, lut, ceară, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, plastilina, mărgel, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele) -Acțiuni de manipulare și cunoaștere a obiectelor din mediul înconjurător -Tehnici de lucru (rupere/ lipire/ îndoire/ colaj/ Origami/ modelare bobinare/ răsucire/ mulare/ înșirare/ șnuruire / tăiere/ înnodare / îmbinare/ împletire/ țesut / cusut / asamblare/ vopsire/ Tangram
5.Produse finite (decorative sau utile)	-Etape/operații de realizare a unor produse simple -Produse: jucării, obiecte decorative, machete, jocuri de construcție și asamblare -Produse realizate individual și în grup -Expoziții de produse -Semnificația produsului activității
6. Deprinderi de ordine si igiena	-Activități practice de igienă personală, igiena camerei de locuit, igiena clasei, igiena instrumentelor de folosit
7.Activitati cu caracter ergoterapeutic	-Exerciții practice de servire a mesei și de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță

CLASA I**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Formarea și exersarea abilităților psihomotrice generale prin intermediul acțiunilor de explorare senzorială a mediului înconjurător**

Clasa I
<p>1.1 Explorarea polisenzorială a mediului înconjurător</p> <p>-Exerciții de descoperire a proprietăților fizice ale obiectelor, perceptibile pe baza simțurilor;</p> <p>-Exerciții de discriminare vizuală (identice/ diferite, perceperea transformărilor; sortări după criterii asociate – culoare; mărime; formă etc.);</p> <p>-Exerciții de discriminare auditivă (“frământări de limbă pentru sunete apropiate ca punct de articulare etc);</p> <p>-Exerciții de discriminare olfactivă și gustativă (exerciții de asociere “miros-obiect”; “Mirosuri plăcute/ neplăcute”etc.);</p> <p>-Exerciții de discriminare tactilă (discriminare - tipuri de material: moale, tare, neted, aspru etc.).</p>
<p>1.2 Exersarea psihomotricității -</p> <p>-Exerciții de reprezentare a schemei corporale prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - schemă corporală: modelaj; - desen (desen lacunar; desen liber); - joc de construcție (reconstituire din figuri geometrice); - puzzle corpul uman;
<p>1.3 Formarea și exersarea gesturilor manuale fundamentale și a coordonării motrice</p> <p>-Exerciții de dezvoltare a motricității fine și a preciziei mișcărilor;</p> <p>-Exerciții-joc pentru antrenarea mâinii dominante (exerciții pentru palmă, pumn, degete (ex: trasarea unui semicerc cu mâna dreaptă și continuarea lui cu mâna stângă);</p> <p>-Exerciții elementare de rupere/ lipire/ îndoire/ modelare (de ex. exerciții de rupere și mototolire a hârtiei „Ornamente pentru pomul de iarnă, felicitări cu diverse ocazii.</p>

2. Însușirea și utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente

Clasa I
<p>2.1 Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor</p> <p>-Exerciții de recunoaștere a diverselor instrumente (pensulă, foarfecă cu vârful rotunjite, ac mare, lopețică, planșetă, perforator, șablon/țipar, ștampile, truse de desen, carioci, culori, creioane, jocuri de construcție, puzzle, incastre, jucării/instrumente muzicale, păpuși/ marionete, jucării; aparatură muzicală (CD-Rom, DVD-Rom, radiocasetofon, casete, CD-uri etc.) și a utilității acestora.</p>
<p>2.2 Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică</p> <p>-Exerciții practice de recunoaștere și individualizare a materialelor (pahar, lipici, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, acuarele, plastilină).</p>
<p>2.3 Formarea comportamentului de manipulare a obiectelor prin joc</p> <p>-Exerciții-joc de apucare, menținere, transmitere, prindere, aruncare, azvârlire, lansare a unor obiecte;</p> <p>-Exerciții de manipulare a unor obiecte de mărimi și greutate diferite (incastre, jocuri de construcție, puzzle etc.)</p>
<p>2.4 Exersarea tehnicilor de lucru utilizate în activitățile de terapie ocupațională</p> <p>1. Activități de abilitare manuală:</p> <p>-Exerciții elementare de rupere/ lipire/ îndoire/ colaj/modelare</p> <p>-Exerciții de rupere și mototolire a hârtiei („Colierul păpușii”, „Ornamente pentru pomul de iarnă”, „Mărgele”etc.)</p> <p>-Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire ;</p> <p>-Exerciții de modelare cu plastilină/ lut („Biluțe”, „Șiragul de mărgel”, „Lanțuri din cerculețe”, „Bastonașe”, „Coșul cu fructe”, „Litere și cifre”):</p> <ul style="list-style-type: none"> -mișcări de apăsare / aplatizare („Plăcinta”, „Turtița”);

Clasa I
<p>-mişcări de presare a plastilinei în forme de lemn / ipsos.</p> <p>2. Activități de expresie grafo-plastică: -Exerciții de divertisment grafic: mâzgălire, zig-zaguri, rotunduri;</p> <p>3. Activități de expresie muzicală: -Învățarea unor cântece cu conținut repetitiv „Melc, melc codobelc”, „Un elefant se legăna...” -Exerciții de asociere a cântecului cu o mimică adecvată; -Jocuri muzicale asociate cu mișcare („Castelul”, “Ursul doarme”; “Bate vântul frunzele”; “Dacă vesel se trăiește” etc.); -Activități de pregătire a serbărilor școlare sau a unor manifestări cultural-artistice (Colinde, Urături, 1 Decembrie, Ziua Mamei, 1 Iunie etc.); -Exerciții de interpretare vocală individual și în grup; -Exerciții de familiarizare cu diferite genuri muzicale și dansuri (dans în pereche; dans modern, popular - horă etc.); -Audiții muzicale din gama „Cutiuța muzicală” ș.a. -Exerciții de recunoaștere/ reproducere a unor cântece din folclorul copiilor.</p>

3. Realizarea și aprecierea unor produse simple și utile

Clasa I
<p>3.1 Învățarea etapelor/operațiilor de realizare a unor produse simple -Exerciții de observare dirijată a unor modele date (mimă/pantomimă; acțional; verbal); -Activitate de observare dirijată a exercițiului demonstrativ/analizarea imaginilor care reprezintă etapele de realizare a unui produs finit; -Exerciții de ordonare a operațiilor pentru obținerea unui produs finit; -Exerciții de verbalizare (unde este posibil) a etapelor, operațiilor de efectuare a unui produs; -Activități practice de realizare a unor obiecte după model (cu sprijin).</p>
<p>3.2. Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate -Exerciții de confecționare a unor produse simple (puzzle, lipitură simplă (lipirea a două hârtii așezate una peste alta etc), colaje („Vaza cu flori”, „Copacul”), compoziții din hârtie creponată mototolită („Curcubeul”, „Strugurele”, „Fluturele”); compoziții cu coji de ou.</p>
<p>3.3 Analizarea, descrierea și aprecierea produsului finit -Exerciții de comunicare a conținutului lucrării (descrierea, cu cuvinte proprii, a produsului finit); -Exerciții de comparare a produsului personal cu modelul sau cu altele similare.</p>

4. Formarea și exersarea conduitei independente pentru integrare socială

Clasa I
<p>4.1 Formarea și exersarea deprinderilor de ordine și igienă -Activități practice de igienă personală și de control a ținutei; -Exerciții de ordonare a obiectelor personale, a rechizitelor, jucăriilor etc.</p>
<p>4.2 Exersarea conduitei independente prin activități cu caracter ergoterapeutic -Exerciții practice de servire a mesei la școală (desfacerea/strângerea pachetului cu alimente); -Exerciții de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță (ex: cărat pahar cu apă plin etc.)</p>

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa I
1.Elemente de explorare senzorială a lumii inconjurătoare	-Exerciții de explorare și descoperire a obiectelor din mediul familiar și a proprietăților lor fizice, perceptibile pe baza simțurilor
2.Structuri perceptiv –motrice de baza	-Schema corporală -Culoare-forma-marime -Orientare, organizare și structurare spatio-temporală
3.Gesturile manuale fundamentale și coordonarea motrică	-Exerciții de dezvoltare a motricității fine și a preciziei mișcărilor - gesturi fundamentale (liniare, rectilinii, rotative, polimorfe); - exerciții de lipire/ îndoire/ modelare/ bobinare/ răsucire/ mulare/ înșirare/ șnuruire/ tăiere/ înnodare/ îmbinare/ împletire/ țesut / cusut -Exerciții pentru formarea și exersarea coordonării oculo-motorii și bimanuale
4.Tehnici de lucru, materiale și instrumente de lucru	-Instrumente de lucru (pensulă, foarfecă, ac, matrițe, lopețica, mosorel, planșetă, perforator, capsator, gherghef, riglă, metru de croitorie, șablon/tipar, truse de desen, jocuri de construcție, puzzle, incastre etc.) și utilitatea acestora □ -Materiale (pahar, lipici, lut, ceară, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, plastilina, mărgelă, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele) -Acțiuni de manipulare și cunoaștere a obiectelor din mediul înconjurător -Tehnici de lucru (rupere/ lipire/ îndoire/ colaj/ Origami/ modelare bobinare/ răsucire/ mulare/ înșirare/ șnuruire / tăiere/ înnodare / îmbinare/ împletire/ țesut / cusut / asamblare/ vopsire/ Tangram
5.Produse finite (decorative sau utile)	-Etapă/operații de realizare a unor produse simple -Produse: jucării, obiecte decorative, machete, jocuri de construcție și asamblare -Produse realizate individual și în grup -Expoziții de produse -Semnificația produsului activității
6. Deprinderi de ordine și igienă	-Activități practice de igienă personală, igiena camerei de locuit, igiena clasei, igiena instrumentelor de folosit
7.Activități cu caracter ergoterapeutic	-Exerciții practice de servire a mesei și de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță

CLASA a II-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Formarea și exersarea abilităților psihomotrice generale prin intermediul acțiunilor de explorare senzorială a mediului înconjurător

Clasa a II-a
<p>1.1. Explorarea polisenzorială a mediului înconjurător</p> <p>-Exerciții de descoperire a proprietăților fizice ale obiectelor, perceptibile pe baza simțurilor:</p> <p>-Exerciții de discriminare vizuală (identic/ diferit, perceperea transformărilor; sortări după criterii asociate – culoare; mărime; formă etc.);</p> <p>-Exerciții de discriminare auditivă (“frământări de limbă pentru sunete apropiate ca punct de articulare etc.</p> <p>-Exerciții de discriminare olfactivă și gustativă (exerciții de asociere “miros-obiect” ; “Mirosuri plăcute/ neplăcute”etc.);</p> <p>-Exerciții de discriminare tactilă (discriminare - tipuri de material: moale, tare, neted, aspru etc.);</p> <p>-Exerciții de explorare și manipulare a obiectelor din mediul familiar, prin antrenarea mai multor analizatori (auditiv /vizual, tactil etc).</p>
<p>1.2. Exersarea psihomotricității -</p> <p>Exerciții de reprezentare a schemei corporale prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - schemă corporală: modelaj; - desen (desen lacunar; desen liber); - joc de construcție (reconstituire din figuri geometrice); - puzzle corpul uman;
<p>1.3. Formarea și exersarea gesturilor manuale fundamentale și a coordonării motrice</p> <p>-Exerciții de dezvoltare a motricității fine și a preciziei mișcărilor;</p> <p>-Exerciții-joc pentru antrenarea mâinii dominante (exerciții pentru palmă, pumn, degete (ex: trasarea unui semicerc cu mâna dreaptă și continuarea lui cu mâna stângă);</p> <p>-Exerciții elementare de rupere/ lipire/ îndoire/ modelare.</p>

2. Însușirea și utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente

Clasa a II-a
<p>2.1 Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor</p> <p>-Exerciții de recunoaștere a diverselor instrumente (pensulă, foarfecă cu vârfurile rotunjite, ac mare, lopețică, planșetă, perforator, șablon/tipar, ștampile, truse de desen, carioci, culori, creioane, jocuri de construcție, puzzle, incastre, jucării/instrumente muzicale, păpuși/ marionete, jucării; aparatură muzicală (CD-Rom, DVD-Rom, radiocasetofon, casete, CD-uri etc.) și a utilității acestora.</p>
<p>2.2 Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică</p> <p>-Exerciții practice de recunoaștere și individualizare a materialelor (pahar, lipici, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, acuarele, plastilină) și materialelor din natură(frunze, flori, castane, ghinde, crenguțe, păstăi, melci, scoici).</p>
<p>2.3 Formarea comportamentului de manipulare a obiectelor prin joc</p> <p>-Exerciții-joc de apucare, menținere, transmitere, prindere, aruncare, azvârlire, lansare a unor obiecte: „ Mingea în tunel”, „Minipopice”;</p> <p>-Exerciții de manipulare a unor obiecte de mărimi și greutate diferite (incastre, jocuri de construcție, puzzle: „ Îngrijim păpușa bolnavă!”, „Alegem materialul pentru construit”, „Conducem mașina”).</p>
<p>2.4 Exersarea tehnicilor de lucru utilizate în activitățile de terapie ocupațională</p> <p>1. Activități de abilitare manuală:</p> <p>-Exerciții elementare de rupere/ lipire/ îndoire/ colaj/modelare</p> <p>-Exerciții de rupere și mototolire a hârtiei („Colierul păpușii”, „Ornamente pentru pomul</p>

Clasa a II-a

de iarnă”, „Mărgele” etc.)

-Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire ;

-Exerciții de modelare cu plastilină/ lut („Biluțe”, „Șiragul de mărgele”, „Lanțuri din cerculețe”, „Bastonașe”, „Coșul cu fructe”, „Litere și cifre”), mișcări de apăsare / aplatizare („Plăcinta”, „Turtița”); mișcări de presare a plastilinei în forme de lemn / ipsos.

2. Activități de expresie grafo-plastică:

-Exerciții de divertisment grafic: mâzgălire, zig-zaguri, rotunduri;

3. Activități de expresie muzicală:

-Învățarea unor cântece cu conținut repetitiv „Melc, melc codobelc”, „Un elefant se legăna ...”

-Exerciții de asociere a cântecului cu o mimică adecvată;

-Jocuri muzicale asociate cu mișcare („Iepurașul Țup”, „Bat din palme”, „Castelul”, „Ursul doarme”; „Bate vântul frunzele”; „Dacă vesel se trăiește” etc.);

-Activități de pregătire a serbărilor școlare sau a unor manifestări cultural-artistice (Colinde, Urături, 1 Decembrie, Ziua Mamei, 1 Iunie etc.).

-Exerciții de interpretare vocală individual și în grup;

-Exerciții de familiarizare cu diferite genuri muzicale și dansuri (dans în pereche; dans modern, popular - horă etc.);

-Audiții muzicale din gama „Cutiuța muzicală” ș.a.

-Exerciții de recunoaștere/ reproducere a unor cântece din folclorul copiilor.

3. Realizarea și aprecierea unor produse simple și utile**Clasa a II-a****3.1 Învățarea etapelor/ operațiilor de realizare a unor produse simple**

-Exerciții de observare dirijată a unor modele date (mimă/pantomimă; acțional; verbal);

-Activitate de observare dirijată a exercițiului demonstrativ/analizarea imaginilor care reprezintă etapele de realizare a unui produs finit;

-Exerciții de ordonare a operațiilor pentru obținerea unui produs finit;

-Exerciții de verbalizare (unde este posibil) a etapelor, operațiilor de efectuare a unui produs;

-Activități practice de realizare a unor obiecte după model (cu sprijin).

3.2. Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate

-Exerciții de confecționare a unor produse simple (puzzle, lipitură simplă (lipirea a două hârtii așezate una peste alta etc), colaje („Vaza cu flori”, „Braduțul”, „De Paște” „Copacul”), compoziții din hârtie creponată mototolită („Laleaua”, „Curcubeul”, „Strugurele”, „Fluturile”); compoziții cu coji de ou.

3.3 Analizarea, descrierea și aprecierea produsului finit

-Exerciții de comunicare a conținutului lucrării (descrierea, cu cuvinte proprii, a produsului finit);

-Exerciții de comparare a produsului personal cu modelul sau cu altele similare.

4. Formarea și exersarea conduitei independente pentru integrare socială**Clasa a II-a****4.1 Formarea și exersarea deprinderilor de ordine și igienă**

-Activități practice de igienă personală și de control a ținutei;

-Exerciții de ordonare a obiectelor personale, a rechizitelor, jucăriilor: „Să facem ordine în dulap!”, „Să pregătim clasa!”.

4.2 Exersarea conduitei independente prin activități cu caracter ergoterapeutic

-Exerciții practice de servire a mesei la școală: „De-a gospodinele”, „Aranjăm masa pentru musafiri”);

-Exerciții de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță (ex: cărat un pahar cu apă plin, „Așezăm vasele la locul lor!”).

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a II-a
1.Elemente de explorare senzorială a lumii înconjurătoare	-Exerciții de explorare și descoperire a obiectelor din mediul familiar și a proprietăților lor fizice, perceptibile pe baza simțurilor
2.Structuri perceptiv – motrice de baza	-Schema corporală -Culoare-forma-mărime -Orientare, organizare și structurare spatio-temporală
3.Gesturile manuale fundamentale și coordonarea motrică	-Exerciții de dezvoltare a motricității fine și a preciziei mișcărilor: - gesturi fundamentale (liniare, rectilinii, rotative, polimorfe); - exerciții de lipire/ îndoire/ modelare/ bobinare/ răsucire/ mulare/ înșirare/ șnuruire/ tăiere/ înnodare/ îmbinare/ împletire/ țesut / cusut; □ -Exerciții pentru formarea și exersarea coordonării oculo-motorii și bimanuale
4.Tehnici de lucru, materiale și instrumente de lucru	-Instrumente de lucru (pensulă, foarfecă, ac, matrițe, lopețica, mosorel, planșetă, perforator, capsator, gherghef, riglă, metru de croitorie, șablon/tipar, truse de desen, jocuri de construcție, puzzle, incastre etc.) și utilitatea acestora -Materiale (pahar, lipici, lut, ceară, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasă, carton, carioci, plastilina, mărgelă, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele) -Acțiuni de manipulare și cunoaștere a obiectelor din mediul înconjurător -Tehnici de lucru (rupere/ lipire/ îndoire/ colaj/ Origami/ modelare bobinare/ răsucire/ mulare/ înșirare/ șnuruire / tăiere/ înnodare / îmbinare/ împletire/ țesut / cusut / asamblare/ vopsire/ Tangram
5.Produse finite (decorative sau utile)	-Etapă/operații de realizare a unor produse simple -Produse: jucării, obiecte decorative, machete, jocuri de construcție și asamblare -Produse realizate individual și în grup -Expoziții de produse -Semnificația produsului activității
6. Deprinderi de ordine și igiena	-Activități practice de igienă personală, igiena camerei de locuit, igiena clasei, igiena instrumentelor de folosit
7.Activități cu caracter ergoterapeutic	-Exerciții practice de servire a mesei și de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță

CLASA a III-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Formarea și exersarea abilităților psihomotrice generale prin intermediul acțiunilor de explorare senzorială a mediului înconjurător**

Clasa a III-a
<p>1.1. Explorarea polisenzorială a mediului înconjurător</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de descoperire a proprietăților fizice ale obiectelor, perceptibile pe baza simțurilor: -Exerciții de discriminare vizuală (identific/ diferit, perceperea transformărilor; sortări după criterii asociate – culoare; mărime; formă etc.); -Exerciții de discriminare auditivă (“frământări de limbă pentru sunete apropiate ca punct de articulare etc); -Exerciții de discriminare olfactivă și gustativă (exerciții de asociere “ miros-obiect ” ; “Mirosuri plăcute/ neplăcute”etc.); -Exerciții de discriminare tactilă (discriminare - tipuri de material:moale, tare, neted, aspru etc.) -Exerciții de sesizare a unor caracteristici simple și de punere în corespondență: lămâie – acru; piatra - tare; zahăr – dulce; înghețată – rece etc; - exerciții de discriminare tactilă (discriminare - tipuri de material: moale, tare, neted, aspru etc “Săculețul fermecat”); -Exerciții de explorare și manipulare a obiectelor din mediul familiar, prin antrenarea mai multor analizatori (auditiv /vizual, tactil etc); -Exerciții de explorare și manipulare a obiectelor din mediul familiar, prin antrenarea mai multor analizatori (auditiv /vizual, tactil etc).
<p>1.2. Exersarea psihomotricității</p> <p>Schemă corporală și lateralitate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de reprezentare a schemei corporale prin: <ul style="list-style-type: none"> - schemă corporală: modelaj; - desen (desen lacunar; desen liber); - joc de construcție (reconstituire din figuri geometrice); - puzzle corpul uman; <p>Structuri perceptiv-motrice de bază (culoare - formă - mărime);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de localizare a obiectelor, prin raportare la schema corporală (“Ce obiecte sunt în dreapta/ stânga ta! “ etc.); - structuri perceptiv-motrice de bază (culoare - formă - mărime); <p>Orientare, organizare și structurare spațio-temporală;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de apreciere a pozițiilor spațiale simple a unor obiecte reale și/ sau reprezentate imagistic (pe, sub, în față, în spate, deasupra-dedesubt etc); □ -Executarea unor comenzi simple de deplasare în spațiu; -Exerciții de discriminare vizuală a poziției și orientării obiectelor, unele față de altele; -Exerciții de modificare a relațiilor spațiale dintre obiecte, după anumite criterii; -Exerciții de identificare a momentelor unei zile (cu indicarea acțiunilor specifice)/ a zilelor săptămânii/ anotimpurilor/ lunile anului; -Exerciții de asociere “acțiuni specifice momentelor zilei- imagine”; “anotimp – imagine”; -Exerciții-joc de ordonare temporală (joc imagistic: număr gradat de imagini); -Software educative pe structuri perceptiv-motrice.
<p>1.3. Formarea și exersarea gesturilor manuale fundamentale și a coordonării motrice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de dezvoltare a motricității fine și a preciziei mișcărilor; - Exerciții-joc pentru antrenarea mâinii dominante (exerciții pentru palmă, pumn, degete (ex:trasarea unui semicerc cu mâna dreaptă și continuarea lui cu mâna stângă); - Exerciții elementare de rupere/ lipire/ îndoire/ modelare(de ex. exerciții de rupere și

Clasa a III-a

- mototolire a hârtiei „Ornamente pentru pomul de iarnă, felicitări cu diverse ocazii: Primul ghiocel, Ziua mamei, Ziua copilului etc);
- Exerciții de înșirare/ șnuruire (înșirarea unor inele mari pe un fir gros / a mărgelilor pe ață; așezarea pionilor pe tabla cu găurele;
 - Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire:
 - îndoitori simple („Batista”);
 - lipituri simple (lipirea a două hârtii așezate una peste alta etc.);
 - exerciții cu operații simple asociate - îndoire și lipire; decupare și lipire etc. („Solzii peștișorului”, „Rama de tablou”etc.)
 - **Exerciții pentru formarea - exersarea coordonării oculo-motorii și bimanuale**
 - Exerciții de atingere a vârfului nasului cu degetul arătător de la mâna dreaptă apoi, cu cel de la mâna stângă, cu ochii închiși; □
 - Exerciții de înșirare cu și fără model; incastrare; □
 - Exerciții de antrenare-stimulare a musculaturii fine a mâinilor/ degetelor (finețe, precizie, coordonare oculo-motorie și control motric) - exerciții de apucare, frământare, modelare a plastilinei, de pliere a hârtiei etc; - exerciții de imitare cu mâna/ degetul/ creionul a pozițiilor orizontală, verticală, oblică; □
 - Exerciții de prehensiune (prindere corectă a instrumentelor de scris) □ Divertisment grafic exprimat în mâzgălituri în diverse direcții și planuri (vertical, orizontal), zigzaguri în formă de linii, linii frânte, linii curbe, hașurări în spații determinate (tablita de scris, foaie bloc mare/ mică de desen; caiet de geografie/ biologie, caiet tip).

2.Însușirea și utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente**Clasa a III-a****2.1. Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor**

-Exerciții de recunoaștere a diverselor instrumente (pensulă, foarfecă cu vârfurile rotunjite, ac mare, lopețică, planșetă, perforator, șablon/tipar, ștampile, truse de desen, carioci, culori, creioane, jocuri de construcție, puzzle, incastre, jucării/instrumente muzicale, păpuși/marionete, jucării; aparatură muzicală (CD-Rom, DVD-Rom, radiocasetofon, casete, CD-uri etc.) și a utilității acestora.

2.2. Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică

- Exerciții practice de recunoaștere și individualizare a materialelor; (pahar, lipici, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasă, carton, acuarele, plastilină);

-Exerciții de separare a materialelor după anumite criterii.

2.3 Formarea comportamentului de manipulare a obiectelor prin joc

-Exerciții-joc de apucare, menținere, transmitere, prindere, aruncare, azvârlire, lansare a unor obiecte;

-Exerciții de manipulare a unor obiecte de mărimi și greutate diferite (incastre, jocuri de construcție, puzzle etc.)

2.4 Exersarea tehnicilor de lucru utilizate în activitățile de terapie ocupațională**1. Activități de abilitare manuală:**

Exerciții elementare de rupere/ lipire/ îndoire/ colaj/modelare

- exerciții de rupere și mototolire a hârtiei („Colierul păpușii”, „Ornamente pentru pomul de iarnă”, „Mărgele”etc.)
- exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire ;
- exerciții de modelare cu plastilină/ lut („Bilute”, „Șiragul de mărgele”, „Lanțuri din cerculețe”, „Bastonașe”, „Coșul cu fructe”, „Litere și cifre”)
- mișcări translatorii cu palmele față în față);
- mișcări circulare palmele față în față;
- mișcări translatorii cu palmele față de planșeta;
- mișcări circulare cu palmele față de planșeta („Covrigi”, „Bile”); • mișcări de apăsare / aplatizare („Plăcinta”, „Turtița”);

Clasa a III-a

- mișcări translatorii și mișcări circulare a degetelor față de planșetă („Morcovul”, „Omul de zăpadă”);
- mișcări de apăsare / aplatizare („Plăcinta”, „Turtița”);
- mișcări de presare a plastilinei în forme de lemn / ipsos.

2. Activități de expresie grafo-plastică:

Exerciții de divertisment grafic: mângălire, zig-zaguri, rotunduri;

- Exerciții de învățare a elementelor de limbaj plastic: - punctul; - linii în diferite sensuri (verticale, orizontale, oblice, curbe, circulare); - colorarea și hașurarea unor contururi simple; - redarea prin îmbinare de linii a unor forme și imagini cunoscute de către copii; - redarea unor obiecte simple prin îmbinarea diferitelor forme cunoscute de către copii; - colorarea unor spații din ce în ce mai mici; - dactilopictură; - mânuirea corectă a pensulei și folosirea acuarelelor; - exerciții de alternare a culorilor; - așezarea în pagină a elementelor temei (îndeosebi în plan monolinar); □ Desen figurativ (linia dreaptă - “Franjurile covorului”, “Curcubeul”), frântă - “Dinții fierăstrăului”, “Fulgerul”; curbă - “Valurile mării”, “Spirala” etc.)

3. Activități de expresie muzicală:

- Învățarea unor cântece cu conținut repetitiv „Melc, melc codobelc”, „Un elefant se legăna ...”

- Exerciții de asociere a cântecului cu o mimică adecvată
- Jocuri muzicale asociate cu mișcare („Castelul”, “Ursul doarme”; “Bate vântul frunzele”; “Dacă vesel se trăiește” etc.)

- Activități de pregătire a serbărilor școlare sau a unor manifestări cultural-artistice (Colinde, Urături, 1 Decembrie, Ziua Mamei, 1 Iunie etc.)

- Exerciții de învățare și interpretare a unor cântece adecvate vârstei („Iepuraș, drăgălaș”, “Vine rața”; „La pădure”, „Săniuța”, „Vine, vine primăvara”, „La oglindă”, „Ceasul”, Cucul”, „Noi acum suntem școlari”, „Ghiocelul”, „Copăcelul”, „Toamna”) □

Exerciții de învățare și interpretare a unor cântece tematice: (numerație: „Un elefant se legăna ...”; “Cântecul numerelor”; onomatopee “Graiul animalelor”; dezvoltarea proceselor psihice (atenție și memorie vizuală/ auditivă etc : “Deschide urechea bine!”, “Am pierdut o batistuță”) et

- exerciții de interpretare vocală individual și în grup;
- exerciții de familiarizare cu diferite genuri muzicale și dansuri (dans în pereche; dans modern, popular - horă etc.);

- Audiții muzicale din gama „Cutiuța muzicală” s.a.

- Exerciții de recunoaștere/ reproducere a unor cântece din folclorul copiilor.

3. Realizarea și aprecierea unor produse simple și utile**Clasa a III-a****3.1 Învățarea etapelor/ operațiilor de realizare a unor produse simple**

- Exerciții de observare dirijată a unor modele date (mimă-pantomimă; acțional; verbal);
- Activitate de observare dirijată a exercițiului demonstrativ/ analizarea imaginilor care reprezintă etapele de realizare a unui produs finit;
- Exerciții de ordonare a operațiilor pentru obținerea unui produs finit;
- Exerciții de verbalizare (unde este posibil) a etapelor, operațiilor de efectuare a unui produs;
- Activități practice de realizare a unor obiecte după model (cu sprijin).

3.2. Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate

- Exerciții de confecționare a unor produse simple (puzzle, lipitură simplă (lipirea a două hârtii așezate una peste alta etc), colaje („Vaza cu flori”, „Copacul”), compoziții din hârtie creponată mototolită („Curcubeul”, „Strugurele”, „Fluturile”); compoziții cu

Clasa a III-a
coji de ou, rama de tablou. -Concursuri, expoziții.
3.3 Analizarea, descrierea și aprecierea produsului finit -Exerciții de comunicare a conținutului lucrării (descrierea, cu cuvinte proprii, a produsului finit); -Exerciții de comparare a produsului personal cu modelul sau cu altele similar; -Exerciții de apreciere a produsului activității colegilor.

4. Formarea și exersarea conduitei independente pentru integrare socială

Clasa a III-a
4.1 Formarea și exersarea deprinderilor de ordine și igienă -Activități practice de igienă personală și de control a ținutei; -Exerciții de ordonare a obiectelor personale, a rechizitelor, jucăriilor etc; -Activități practice de îngrijire a clasei/ camerei de locuit; -Exerciții de spălare a obiectelor utilizate (instrumente de lucru).
4.2 Exersarea conduitei independente prin activități cu caracter ergoterapeutic -Exerciții practice de servire a mesei la școală (desfacerea/strângerea pachetului cu alimente); -Exerciții de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță (ex:cărat pahar cu apă plin etc.); -Activități simple de îngrijire a plantelor “colțul viu al clasei/ casei” (plantare, stropire, curățare).

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a III-a
1.Elemente de explorare senzoriala a lumii inconjuratoare	-Exerciții de explorare si descoperire a obiectelor din mediul familiar si a proprietatilor lor fizice, perceptibile pe baza simturilor
2.Structuri perceptiv – motrice de baza	-Schema corporală -Culoare-forma-marime -Orientare,organizare si structurare spatio-temporală
3.Gesturile manuale fundamentale si coordonarea motrica	-Exerciții de dezvoltare a motricității fine și a preciziei mișcărilor - gesturi fundamentale (liniare, rectilinii, rotative, polimorfe); - exerciții de lipire/ îndoire/ modelare/ bobinare/ răsucire/ mulare/ înșirare/ șnuruire/ tăiere/ înnodare/ îmbinare/ împletire/ țesut / cusut; □ -Exerciții pentru formarea și exersarea coordonării oculo-motorii și bimanuale.
4.Tehnici de lucru, materiale si instrumente de lucru	- Instrumente de lucru (pensulă, foarfecă, ac, matrițe, lopețica, mosorel, planșetă, perforator, capsator, gherghef, riglă, metru de croitorie, șablon/tipar, truse de desen, jocuri de construcție, puzzle, incastre etc.) și utilitatea acestora;□ - Materiale (pahar, lipici, lut, ceară, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasă, carton, carioci, plastilina, mărgelile, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele); - Acțiuni de manipulare și cunoaștere a obiectelor din mediul înconjurător ;□ -Tehnici de lucru (rupere/ lipire/ îndoire/ colaj/ Origami/ modelare bobinare/ răsucire/ mulare/ înșirare/ șnuruire / tăiere/ înnodare / îmbinare/ împletire/ țesut / cusut / asamblare/ vopsire/ Tangram
5.Produse finite (decorative sau utile)	- Etape/operații de realizare a unor produse simple; - Produse: jucării, obiecte decorative, machete, jocuri de construcție și asamblare;□ - Produse realizate individual și în grup; - Expoziții de produse;□ - Semnificația produsului activității.
6. Deprinderi de ordine si igiena	-Activități practice de igiena personala, igiena camerei de locuit, igiena clasei, igiena instrumentelor de folosit.
7.Activitati cu caracter ergoterapeutic	-Exerciții practice de servire a mesei si de manipulare a unor obiecte in condiții de siguranță.

CLASA a IV-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Formarea și exersarea abilităților psihomotrice generale prin intermediul acțiunilor de explorare senzorială a mediului înconjurător

Clasa a IV-a
<p>1.1 Explorarea polisenzorială a mediului înconjurător</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de descoperire a proprietăților fizice ale obiectelor, perceptibile pe baza simțurilor: -Exerciții de discriminare vizuală (identic/ diferit, perceperea transformărilor; sortări după criterii asociate – culoare; mărime; formă etc.); -Exerciții de discriminare auditivă („frământări de limbă” pentru sunete apropiate ca punct de articulare etc); -Exerciții de discriminare olfactivă și gustativă (exerciții de asociere „miros-obiect”; „mirosuri plăcute/ neplăcute”etc.); -Exerciții de discriminare tactilă (discriminare - tipuri de material: moale, tare, neted, aspru etc.); -Exerciții de sesizare a unor caracteristici simple și de punere în corespondență: lămâie – acru; piatră - tare; zahăr – dulce; înghețată – rece etc; -Exerciții de discriminare tactilă (discriminare - tipuri de material: moale, tare, neted, aspru etc “Săculețul fermecat”); -Exerciții de explorare și manipulare a obiectelor din mediul familiar, prin antrenarea mai multor analizatori (auditiv /vizual, tactil etc).
<p>1.2. Exersarea psihomotricității</p> <p>1. Schemă corporală și lateralitate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de reprezentare a schemei corporale prin: <ul style="list-style-type: none"> - schemă corporală: modelaj; - desen (desen lacunar; desen liber); - joc de construcție (reconstituire din figuri geometrice); - puzzle corpul uman; <p>2. Structuri perceptiv-motrice de bază (culoare - formă - mărime)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de localizare a obiectelor, prin raportare la schema corporală (“Ce obiecte sunt în dreapta/ stânga ta! “ etc.); - Structuri perceptiv-motrice de bază (culoare - formă - mărime); <p>3. Orientare, organizare și structurare spațio-temporală;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de apreciere a pozițiilor spațiale simple a unor obiecte reale și/ sau reprezentate imagistic (pe, sub, în față, în spate, deasupra-dedesubt etc); □ -Executarea unor comenzi simple de deplasare în spațiu; -Exerciții de discriminare vizuală a poziției și orientării obiectelor, unele față de altele; □ -Exerciții de modificare a relațiilor spațiale dintre obiecte, după anumite criterii; □ -Exerciții de identificare a momentelor unei zile (cu indicarea acțiunilor specifice)/ a zilelor săptămânii/ anotimpurilor/ lunile anului; □ -Exerciții de asociere „acțiuni specifice momentelor zilei- imagine”; „anotimp – imagine”; -Exerciții-joc de ordonare temporală (joc imagistic: număr gradat de imagini); □ -Software educativ pe structuri perceptiv-motrice.
<p>1.3 Formarea și exersarea gesturilor manuale fundamentale și a coordonării motrice</p> <p>Exerciții de dezvoltare a motricității fine și a preciziei mișcărilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții-joc pentru antrenarea mâinii dominante (exerciții pentru palmă, pumn, degete (ex: trasarea unui semicerc cu mâna dreaptă și continuarea lui cu mâna stângă); - Exerciții elementare de rupere/ lipire/ îndoire/ modelare(de ex. exerciții de rupere și mototolire a hârtiei „Ornamente pentru pomul de iarnă, felicitări cu diverse ocazii: Primul ghiocel, Ziua mamei, Ziua copilului etc);

Clasa a IV-a

- Exerciții de înșirare/ șnuruire (înșirarea unor inele mari pe un fir gros / a mărgelilor pe ață; așezarea pionilor pe tabla cu găurele;
- Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire: îndoituri simple ("Batista"), lipituri simple (lipirea a două hârtii așezate una peste alta etc.);
- Exerciții cu operații simple asociate - îndoire și lipire; decupare și lipire etc. ("Solzii peștișorului"; "Rama de tablou"etc.).

Exerciții pentru formarea - exersarea coordonării oculo-motorii și bimanuale

- Exerciții de atingere a vârfului nasului cu degetul arătător de la mâna dreaptă apoi, cu cel de la mâna stângă, cu ochii închiși;
- Exerciții de înșirare cu și fără model; incastrare; □
- Exerciții de antrenare-stimulare a musculaturii fine a mâinilor/ degetelor (finețe, precizie, coordonare oculo-motorie și control motric) - exerciții de apucare, frământare, modelare a plastilinei, de pliere a hârtiei etc; - exerciții de imitare cu mâna/ degetul/ creionul a pozițiilor orizontală, verticală, oblică; □
- Exerciții de prehensiune (prindere corectă a instrumentelor de scris); □
- Divertisment grafic exprimat în mâzgălituri în diverse direcții și planuri (vertical, orizontal), zigzaguri în formă de linii, linii frânte, linii curbe, hașurări în spații determinate (tăblița de scris, foaie bloc mare/ mică de desen; caiet de geografie/ biologie, caiet tip).

2.Înșușirea și utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente**Clasa a IV-a****2.1 Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor**

-Exerciții de recunoaștere a diverselor instrumente (pensulă,foarfecă cu vârfulurile rotunjite, ac mare, lopețică, planșetă, perforator, șablon/tipar, ștampile, truse de desen, carioci, culori, creioane, jocuri de construcție, puzzle, incastre, jucării/instrumente muzicale, păpuși/marionete, jucării; aparatură muzicală (CD-Rom, DVD-Rom, radiocasetofon, casete, CD-uri etc.) și a utilității acestora.

2.2 Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică

-Exerciții practice de recunoaștere și individualizare a materialelor (pahar, lipici, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasă, carton, acuarele, plastilină);

-Exerciții de separare a materialelor după anumite criterii.

2.3 Formarea comportamentului de manipulare a obiectelor prin joc

-Exerciții-joc de apucare, menținere, transmitere, prindere, aruncare, azvârlire, lansare a unor obiecte;

-Exerciții de manipulare a unor obiecte de mărimi și greutate diferite (incastre, jocuri de construcție, puzzle etc.).

2.4 Exersarea tehnicilor de lucru utilizate în activitățile de terapie ocupațională**1. Activități de abilitare manuală:**

-Exerciții elementare de rupere/ lipire/ îndoire/ colaj/ origami/modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare șnuruire /tăiere / înnodare / îmbinare / împletire/ țesut / cusut/ vopsire/asamblare;

-Exerciții de rupere și mototolire a hârtiei („Colierul păpușii”, „Ornamente pentru pomul de iarnă”, „Mărgelile” etc.);

-Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire ;

-Exerciții de modelare cu plastilină/ lut („Biluțe”, „Șiragul de mărgelile”, „Lanțuri din cerculețe”, „Bastonașe”, „Coșul cu fructe”, „Litere și cifre”): mișcări translatorii cu palmele față în față;

• mișcări circulare palmele față în față;

• mișcări translatorii cu palmele față de planșeta;

• mișcări circulare cu palmele față de planșeta („Covrigi”, „Bile”);

• mișcări de apăsare / aplatizare („Plăcinta”, „Turtița”);

• mișcări translatorii și mișcări circulare a degetelor față de planșetă („Morcovul”, „Omul

Clasa a IV-a

de zăpadă”);

- mișcări de apăsare / aplatizare („Plăcinta”, „Turtița”);
- mișcări de presare a plastilinei în forme de lemn / ipsos.

2. Activități de expresie grafo-plastică:

- Exerciții de divertisment grafic: mâzgălire, zig-zaguri, rotunduri;
- Exerciții de învățare a elementelor de limbaj plastic:
 - punctul;
 - linii în diferite sensuri (verticale, orizontale, oblice, curbe, circulare);
 - colorarea și hașurarea unor contururi simple;
 - redarea prin îmbinare de linii a unor forme și imagini cunoscute de către copii;
 - redarea unor obiecte simple prin îmbinarea diferitelor forme cunoscute de către copii;
 - colorarea unor spații din ce în ce mai mici;
 - dactilopictură;
 - mânuirea corectă a pensulei și folosirea acuarelelor;
 - exerciții de alternare a culorilor;
 - așezarea în pagină a elementelor temei (îndeosebi în plan monolinar);
 - desen figurativ:
 - linia dreaptă(“Franjurile covorului”, “Curcubeul”), frântă ,, Dinții fierăstrăului”, “Fulgerul”); curbă (“Valurile mării”, “Spirala”etc.)

2. Activități de expresie muzicală:

- Învățarea unor cântece cu conținut repetitiv „Melc, melc codobelc”, „Un elefant se legăna ...”
- Exerciții de asociere a cântecului cu o mimică adecvată;
- Jocuri muzicale asociate cu mișcare („Castelul”, “Ursul doarme”; “Bate vântul frunzele”; “Dacă vesel se trăiește” etc.);
- Activități de pregătire a serbărilor școlare sau a unor manifestări cultural-artistice (Colinde, Urături, 1 Decembrie, Ziua Mamei, 1 Iunie etc.)
 - exerciții de interpretare a unor cântece cu acompaniament sau suport tehnic (negativul melodiei);
 - exerciții de interpretare vocală individual și în grup;
 - exerciții de familiarizare cu diferite genuri muzicale și dansuri (dans în pereche; dans modern, popular - horă etc.);
 - exerciții de interpretare vocală individual și în grup;
 - exerciții de familiarizare cu diferite genuri muzicale și dansuri (dans în pereche; dans modern, popular - horă etc.);
- Audiții muzicale;

Exerciții de recunoaștere/ reproducere a unor cântece din folclorul copiilor.

3. Activități de expresie nonverbală și verbală:

- Exerciții- joc de mimă și pantomimă (exerciții de redare a unor expresii mimice/ a unor stări afective: “Mimul”; “Recunoaște personajul!”)
- Jocuri de imitație (gesturi caracteristice diferitelor activități cotidiene:(“Hărnicuța”; “Sportivul”; “Doctorul”; “Profesorul” etc.)
- Dansuri cu antrenarea diferitelor părți ale corpului (pocnitul degetelor, bătaia palmelor; mișcarea brațelor și a picioarelor etc.)
- Exerciții cu onomatopee, “frământări de limbă” pentru sunetele cu punct de articulare apropiat/ perechile de consoane surdă – sonoră (s-z: sare-zare; f-v: fată-vată etc.); jocuri de cuvinte/ versuri ritmate; recitări;
- Recitări în oglindă;
- Joc de rol/ Dramatizare;
- Teatru de păpuși.

3.Realizarea și aprecierea unor produse simple și utile**Clasa a IV-a****3.1 Învățarea etapelor/operațiilor de realizare a unor produse simple**

- Exerciții de observare dirijată a unor modele date (mimă-pantomimă; acțional; verbal)
- Activitate de observare dirijată a exercițiului demonstrativ/analizarea imaginilor care reprezintă etapele de realizare a unui produs finit;
- Exerciții de ordonare a operațiilor pentru obținerea unui produs finit;
- Exerciții de verbalizare (unde este posibil) a etapelor, operațiilor de efectuare a unui produs;
- Activități practice de realizare a unor obiecte după model (cu sprijin).

3.2 Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate

- Exerciții de confecționare a unor produse (puzzle, lipituri, origami („Cutia de cadou”, „Rața” etc”), modelare „Coșul cu fructe”; colaje („Vaza cu flori”, „Copacul”, „Mobila păpușii din cutii de chibrituri”); șnuruire („Șnur de mărtișor” etc.); împletire („Frânghia”; „Funda”; „Brățara”); compoziții din hârtie creponată mototolită („Curcubeul”, „Strugurele”, „Fluturile”); compoziții cu coji de ou/ scoici „Mozaic”, „Rama de tablou”; „Solzii peștișorului” etc.);
- Exerciții de confecționare a unor jucării și machete („Felinar din bostan”, „Sorcova”, „Acordeonul”, „ Moara”, „Balaurul”, „Dansul micilor indieni”, „Mozaic”, „Rama de tablou”, „Clovnul”, „Peisaj”).
- Exerciții de ambalare a unui cadou;
- Jocuri de construcție și asamblare („Trusa Combira”, „Trusa Arca”, „Trusa Mozaic”);
- Exerciții de confecționare a unor produse individual și în grup (machete, jucării, tablouri, colaje);
- Exerciții demonstrative (variante de utilizare a aceluiași produs cu tehnici și materiale diferite);
- Concursuri.

3.3 Analizarea, descrierea și aprecierea produsului finit

- Exerciții de comunicare a conținutului lucrării (descrierea, cu cuvinte proprii, a produsului finit);
- Exerciții de comparare a produsului personal cu modelul sau cu altele similar;
- Exerciții de interpretare și apreciere a produselor activității după anumite criterii:
 - respectarea succesiunii etapelor de lucru;
 - utilizarea corectă a instrumentelor și materialelor;
 - respectarea ordinii și a normelor igienice în timpul lucrului;
 - oglindirea trăsăturilor obiectelor, ființelor înfățișate;
 - respectarea proporției, a temei de lucru ș.a.;
- Exerciții pentru identificarea semnificației produsului activității celorlalți colegi
- Exerciții de apreciere a produsului activității colegilor.

4.Formarea și exersarea conduitei independente pentru integrare socială**Clasa a IV-a****4.1 Formarea și exersarea deprinderilor de ordine și igienă**

- Activități practice de igienă personală și de control a ținutei;
- Exerciții de ordonare a obiectelor personale, a rechizitelor, jucăriilor etc;
- Activități practice de îngrijire a clasei/ camerei de locuit ;
- Exerciții de spălare a obiectelor utilizate (instrumente de lucru) ;
- Exerciții practice de aerisire, spălare, ștergere, călcare, aspirare,utilizare a măturii și a fărașului.

4.2 Exersarea conduitei independente prin activități cu caracter ergoterapeutic

- Exerciții practice de servire a mesei la școală (desfacerea/strângerea pachetului cu alimente);

Clasa a IV-a
<p>-Exerciții de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță (ex: cărat pahar cu apă plin, tavă etc.);</p> <p>-Exerciții de preparare a unui sandwich, ceai, salată de fructe, suc de fructe;</p> <p>-Exerciții practice de amenajare a unei mese festive;</p> <p>-Activități simple de îngrijire a plantelor "colțul viu al clasei/ casei" (plantare, stropire, curățare, recoltare);</p> <p>-Activități de dezvoltare a comportamentului ecologic (colectarea deșeurilor reciclabile și utilizarea lor în activități de bricolaj).</p>

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a IV-a
1.Elemente de explorare senzorială a lumii inconjurătoare	-Exerciții de explorare și descoperire a obiectelor din mediul familiar și a proprietăților lor fizice, perceptibile pe baza simțurilor
2.Structuri perceptiv – motrice de baza	-Schema corporală -Culoare-forma-mărime -Orientare, organizare și structurare spatio-temporală
3.Gesturile manuale fundamentale și coordonarea motrică	-Exerciții de dezvoltare a motricității fine și a preciziei mișcărilor - gesturi fundamentale (liniare, rectilinii, rotative, polimorfe); - exerciții de lipire/ îndoire/ modelare/ bobinare/ răsucire/ mulare/ înșirare/ șnuruire/ tăiere/ înnodare/ îmbinare/ împletire/ țesut / cusut -Exerciții pentru formarea și exersarea coordonării oculo-motorii și bimanuale
4.Tehnici de lucru, materiale și instrumente de lucru	-Instrumente de lucru (pensulă, foarfecă, ac, matrițe, lopețica, mosorel, planșetă, perforator, capsator, gherghief, riglă, metru de croitorie, șablon/țipar, truse de desen, jocuri de construcție, puzzle, incastre etc.) și utilitatea acestora -Materiale (pahar, lipici, lut, ceară, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasă, carton, carioci, plastilina, mărgelă, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele) -Acțiuni de manipulare și cunoaștere a obiectelor din mediul înconjurător -Tehnici de lucru (rupere/ lipire/ îndoire/ colaj/ Origami/ modelare bobinare/ răsucire/ mulare/ înșirare/ șnuruire / tăiere/ înnodare / îmbinare/ împletire/ țesut / cusut / asamblare/ vopsire/ Tangram
5.Produse finite (decorative sau utile)	-Etapă/operații de realizare a unor produse simple -Produse: jucării, obiecte decorative, machete, jocuri de construcție și asamblare -Produse realizate individual și în grup -Expoziții de produse -Semnificația produsului activității
6. Deprinderi de ordine și igiena	-Activități practice de igienă personală, igiena camerei de locuit, igiena clasei, igiena instrumentelor de folosit
7.Activități cu caracter ergoterapeutic	-Exerciții practice de servire a mesei și de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță.

Sugestii metodologice

Principiul integrativ al acțiunii educațional-terapeutice obligă ca activitățile educaționale să fie valorificate sub toate aspectele, ca urmare a faptului că aceste categorii terapeutice nu pot fi abordate separat. În organizarea procesului de învățare sunt selectate situațiile de învățare care conduc la formarea deprinderilor și dezvoltarea capacităților utile, corelând secvențele de învățare cu competențele necesare dezvoltării conform potențialităților individuale.

Adaptarea intervențiilor având în vedere mărimea și gradul de dificultate al sarcinii, metodele de predare (metode de învățare prin cooperare, metode activ-participative, jocul didactic), materialul didactic(intuitive- concret), selectarea sarcinilor de învățare după criteriul maturității intelectuale, adoptarea unor metode de învățare diferite dar și a unor materiale și mijloace didactice diverse au scopul de a forma și dezvolta deprinderi practice de muncă intelectuală, adaptative la viața cotidiană, care să formeze capacitatea de a învăța să înveți și exersarea deprinderilor.

Jocul, ca învățare și terapie, dezvoltă copilului capacitatea de observare, de analiză și de exersare a operatorilor logici, predarea-învățarea prin joc pornește de la contextul școlar până la contextul social-integrator, în scopul compensării personalității elevului cu dizabilități intelectuale și abilitării acestuia cu modalități de acțiune în situații cotidiene, sociale. Prin joc se poate obține întărirea comportamentelor și raționamentelor corecte și, poate cel mai important aspect didactico-formativ, motivarea copilului deficient spre explorare și cunoaștere.

În concluzie, intervenția educațională la elevii cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate trebuie să se sprijine pe dezvoltarea personală deplină a acestora, prin promovarea unor abilități sau competente fundamentale, care să asigure în primul rând formarea identității de sine și a autonomiei personale, maturizarea afectivă, relationarea cu cei din jur, rezolvarea de sarcini pornind de la nivelul elementar, utilizarea conținuturilor învățate în viața de zi cu zi, necesare desfășurării unor activități sociale utile și care să favorizeze integrarea lor socială.

Programele Terapiilor educaționale complexe și integrate au un demers flexibil, cadrul didactic având reperele curriculare la nivel mediu și operând diferențieri, adaptări în funcție de particularitățile clasei și ale elevului cu care lucrează.

BIBLIOGRAFIE

1. Gherguț, A.; Neamțu C., (2000), *Psihopedagogie specială*, Editura Polirom, Iasi;
2. Mușu, I., Taflan, A., (1997), *Terapia educațională integrată*, Editura Pro Humanitate, București;
3. Verza, E., (1998), *Psihopedagogie specială*, Editura Didactică și Pedagogică, București;
4. ***, (2008), Aria curriculară: „Terapia educațională complexă și integrată” - *Programe școlare: Formarea autonomiei personale, Socializarea, Terapia ocupațională, Stimularea cognitivă și Ludoterapia*, București;
5. ***, (2008), *Curriculum deficiențe mintale severe, profunde și/ sau asociate - Programe școlare*, București;
6. ***, (2003), *Programe școlare pentru învățământul primar, clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a*, București;
7. ***, (2005), *Programă școlară pentru elevii cu deficiență mintală ușoară și moderată, disciplina Citire-Scriere-Comunicare, clasele I- a IV-a, Iași.*

Grupul de lucru:**Liana Maria Mitran, Coordonator Ministerul Educației****Corina - Nicoleta Magearu, Coordonator Inspectoratul Școlar Județean Călărași**

Nume și prenume	Instituția de apartenență
Năstase Mariana	CJRAE Călărași
Petcu Dorina	Școala Gimnazială Specială Nr.1 Călărași
Andrei Mihaela	Școala Gimnazială Specială Nr.1 Călărași
Brașoveanu Cristina Ioana	Școala Gimnazială Specială Nr.1 Călărași